



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Secundus In Octo Libros Physicorum Aristotelis

Crespin, François

Bruxellæ, 1652

II. An Materia prima sit subjectum sustentationis & informationis positivè
primum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95369)

Iro pauperior, ex se nihil habeat, omnemque, quem habet ornatum, aliunde emendicet, quæ proinde si in sua specie & forma cerni posset, non minorem moveret risum, quam olim *cornicula furtivis nudata coloribus*. Hæc sunt argumenta, quæ apud alios reperio: nihilominus tamè occurrit mihi alia ratio, qua sententiam communem propugnem. Quare, sit

RESOLUTIO IV.

XIX. **D**ico 4^o, etiam sistendo in luminis naturæ nudæ Principiis, efficaciter probari potest de facto dari materiam primam. Ita ferè omnes, tam Antiquiores post Pythagoram, qui 1^o videtur materiæ & formæ substantialis inter se distinctionem observasse, ut notat D. Caramuel loco Resolut. 3^a, cit. quam Recentiores.

XX. Prob. quia sicut per te sistendo in luminis naturæ nudæ Principiis efficaciter probari non potest de facto dari materiam primam, ita etiam in eisdem sistendo efficaciter probari non potest, accidentia materialia, quæ de facto dantur, non esse formas substantiales, etiam totales, (præsertim cum plures, ut infra docebimus, possint naturaliter simul in eadè materia consistere) ac proinde sistendo in Principiis istius luminis naturæ nudæ, ut minus, dubium est, an illa sint formæ substantiales totales, quæ materiam primam de facto præsupponant; an accidentia, quæ per te Resolutione 3^a materiam primam de facto non præsupponant, sed corpus simplex: at qui in dubiis iudicium commune est præferendum privato, nisi quidpiam aliunde obstat; sicut in dubiis bonum commune est præferendum bono privato, &c. ergo, sistendo in Principiis istis, materia prima de facto datur: probatur consequentia, quia nostra ratio in illis sistit, & iudicium commune est, quòd de facto datur.

DUBIUM II.

An Materia prima sit subjectum sustentationis & informationis positivè primum.

XXI. **A**ntè Resolutionem
Suppono 1^o, ly *primum* posse dupliciter accipi: positivè scilicet, ita ut non admittat coæquale & æquè primū; & negativè, ita ut prius quidè nō admittat, coæquale tamen & æquè 1^{um} patiatur.

XXII. Suppono 2^o, dubium procedere ex hypothesi, quòd materia prima sit basis & fundamentum cæterorum in composito substantiali, quòd examinabitur infra. Disp. 4^a.

XXIII. Suppono 3^o, subjectum esse multiplex, sustentationis & inhætionis, &c. Subjectum sustentationis generaliter est subjectum eductionis formæ, sive substantialis, sive accidentalis; & dependentiæ illius à subjecto in primo esse & conservari, specialiter verò, & ut opponitur subjecto inhætionis, informationis & adhætionis, est subjectum formæ substantialis eductæ & ex se dependentis in primo esse, & conservari ab illo tamquam subjecto.

XXIV. Subjectum inhætionis generaliter rectè confunditur cum subjecto sustentationis generaliter; quia sicut tam substantia, quam accidens hæret *ad*, sive *adheret* alteri tamquam subjecto adhætionis; ita tam forma substantialis, quam accidentalis hæret *in*, sive *inheret* alteri tamquam subjecto inhætionis: specialiter verò, ut opponitur subjecto sustentationis & informationis est subjectum formæ accidentalis eductæ, & dependentis in primo esse; & conservari ab illo tamquam subjecto.

XXV. Subjectum informationis generaliter est omne illud, quod ab alio denominationem aliquam accipit: specialiter verò, & ut opponitur subjecto sustentationis, inhætionis, &c. est illud, quod denominationem accipit à forma ex se non educta, nec à se in primo esse, aut conservari per se à subjecto dependente.

XXVI. Subjectum verò adhætionis generaliter est omne illud, cui alterum unitur sive per modum formæ, sive per modum termini intrinseci; quia tam illa, quam hic hæret *ad*, ut ita im vidimus. Specialiter verò, & ut opponitur subjectis illis, sustentationis, inhætionis, informationis, &c. est illud, quod unitur alteri, & non per modum subjecti sustentationis, inhætionis, & informationis illius specialiter sumpti, sed sic, ut ab unione quidem cum illo separari possit, sed illud alterum ab hoc, utpote termino intrinseco illius, separari non possit. Res tota explicatur in unione Hypostatica respectu Verbi, in eductione respectu formæ, & cuiusvis actionis respectu effectus. Unione enim illius subjectum adhætionis, uti & terminus intrinsecus, est Verbum, quod non est subjectum sustentationis, inhætionis, aut informationis illius, ut supra vidimus; potest tamen ab ipso separari, ipsa autem à Verbo neutiquam. His suppositis ad dubium (quod mihi difficilius, quam ut, vel sine examine, cum omnibus ferè, illud affirmativè resolvam, vel examen illius superfluum cum illis reputem, eò quòd id esse de essentia materiæ male videntur) sit

RESOLUTIO I.

XXVII. **D**ico 1^o, materia non est subjectum adhætionis positivè primum omnium formarum, quibus adhæret. Probat, quia non est prior creatione respectu cuius est adhætionis subjectum, ex præmissis supposito secundo, ergo, &c.

RESOLUTIO II.

XXVIII. **D**ico 2^o, Materia prima (si subsistentia Basis non sit, de quo Disp. 4^a) est subjectum sustentationis positivè primum earum formarum quæ speciali sustentatione, juxta dicta supposito 1^o, sustentantur.

Probat 1^o, ex definitione illius ab Aristotele supra allata, quæ ut minimum convincit materiam primam esse subjectum sustentationis dictarum formarum positivè primum, ergo, &c.

XXIX. Probat 2^o, ratione, unum datur subjectum sustentationis positivè primum; ut constat, tum ex eo, quòd subjectum sustentationis & forma sustentata non possint esse simul naturà, tum quia sequeretur alioqui processus in infinitum; nam in generatione illud subjectum præsupponeret aliud, & illud aliud, & sic in infinitum; sed suppositis Principiis fidei, & rationibus ex illa deductis, illud non est forma sive entitas formæ; ergo materia prima. Probat 3^o, quia subjectum primum creatur, & est ingenerabile & incorruptibile, alioqui primum nō esset, sed aliud præsupponeret, ex quo præjacente fieret, & quo remanente desineret; item subjectum primum transit de composito in compositum, non secus ac illa substantia simplex & completa, de qua Dub. 1^o Res. 3^a, siquidè est subjectum generationis ut mutationis; sed hæc formæ non conveniunt, quia forma ignis generatur ex ligno, & est corruptibilis, nec migrat de composito in compositum; quis enim experitur manere formam, aut accidentia ignis, quamdiu manent cineres? & sic de aliis, ergo, &c.

RESOLUTIO III.

xxx. **D**ico 3^o, Materia prima non est subiectum informationis positivè primum eorum, quæ ipsam informant.

xxxI. Probatur 1^o, quia ipsa informat formam à qua informatur; sed non est subiectum informationis positivè primum respectu sui-ipsius, ergo, &c. minor patet; consequentia est legitima: probatur major, quia sicut rectè dicitur materia est informatà, potentia est actuata; ita rectè dicitur forma est materietata, actus est potentatus; quis enim rationem disparitatis assignabit, aut impedimentum, præter purum Adversariorum beneplacitum? ergo, &c.

xxxII. Probatur 2^o, sicut materia & forma, potentia & actus sunt correlativa, & simul naturà; ita materiam esse informatam & formam esse materietatam; potentiam esse actuatam & actum esse potentiatum; sunt correlativa & simul naturà. quod

xxxIII. Confirmo, quia sicut sunt simul naturà, formam esse unitam materiæ, & materiam esse unitam formæ; ita sunt simul naturà formam esse materietatam, & materiam esse informatam, quia reipsà sunt eadem, ergo, &c. Ex eo autem

xxxIV. Infero, ergo si materia, quia primò informatà à forma, dicatur subiectum primum informationis, dicetur & forma primum subiectum informationis, quia primò negativè, sive simul naturà, est materietata à materia; ergo materia prima non est subiectum informationis positivè primum, sed alterum comprimum admittit, videlicet formam.

xxxv. Confirmatur Resol. nihil adferri potest, cur sicut materia dicitur informatà à forma; non dicatur è converso forma materietata à materia, nisi fortè communis omnium contrarius loquendi modus (quia quòd P. Comptonus Disp. 4^a. Sect. 2^a. dicit à posteriori ob stare, quòd semper videamus formas denominare, & subiecta denominari, nimis à posteriori est; nam quòd quærimus, est, an id videamus) sed hic non quærimus, quid communis loquedi modus habeat, sed an verus, & quid reipsà sit subiectum informationis positivè primum, ergo, &c.

xxxvi. Objicies 1^o, Materia prima est subiectum sustentationis formarum materialium positivè primum; ergo & informationis earundem; consequentia tenet à pari.

xxxvii. Confirmabis ex Arriaga hic Disp. 2^a. n. 23. illud quod in esse præsupponitur alteri, est subiectum informationis illius; sed materia prima in esse præsupponitur formæ; ergo, &c.

xxxviii. Respondeo imprimis, istud Argumentum non ostendere formas spirituales non esse comprimum subiectum informationis; ac proinde, nec ostendere materiam primam esse subiectum informationis omnium formarum positivè primū.

xxxix. Resp. 2^o, negando consequentiam, & adfero disparitatem; videlicet, quia non sunt simul naturà, formam esse sustentatam à materia, & materiam esse sustentatam à forma; siquidem materia, utpote naturaliter ingenerabilis & primum subiectū sustentationis, nequit à forma sustentari; formam autem esse informatam à materia, & materiam esse informatam à forma, sunt simul naturà.

Ad Confirmationem verò

xl. Respondeo imprimis, non omne illud, quod in esse præsupponitur alteri, esse subiectum informationis illius; aliàs creatio esset subiectum informationis materiæ primæ, & Dispositiones præviæ ad introductionem animæ in corpus, essent subiectum informationis illius, quod nullus admiserit.

xli. Resp. 2^o, distinguendo majorem, illud quod præsupponitur alteri ut subiectum sustentationis, uti materia præsupponitur ad omnes formas materiales; vel ut conditio sine qua non aliud crearetur, uti materia disposita ad creationem animæ rationalis præsupponitur, est subiectum informationis illius negativè primum, concedo majorem: positivè primum, nego majorem; quia in esse subiecti informationis sunt simul naturà, ut ante probatum est; fit enim, ut è duobus, quæ per modum potentia & actus inter se uniuntur, illud quod se habet per modum potentia, in genere subiecti sustentationis se habeat antecedenter & præviè ad aliud, quod se habet per modum actus, & ei supervenit; & tamen utriusque in genere subiecti informationis sunt simul naturà, ut contendimus: nec plus exigit ratio subiecti informationis, ut fundamenta præsentis Resolutionis consideranti patebit; ad quæ non satis videtur attendisse P. Arriaga: sic enim stat unum alteri uno sensu præsupponi, & alterum alio sensu esse subiectum informationis illius, ac proinde etiam illud, quod alteri in esse non præsupponitur, esse subiectum informationis alterius, per quod totum fundamentum P. Arriagæ enervatur.

xlii. Objicies 2^o, ex conclusione sequitur, subiectum & formam simul naturà se mutuo informare ac denominare; sed hoc est absurdum, ergo, &c. Prob. minor, quia inde sequeretur gratiam dici animatā, sicut anima dicitur grata; albedinè dici carneā, sicut caro dicitur alba; visionem dici auream, sicut aurum dicitur visum; sed illa sunt absurda; ergo, &c.

xliii. Resp. concessa sequelâ, negando minorè; ad ejus probationem distinguo sequelam, sequeretur gratiā secundum se & ex conceptu suo formalitè dici animatam, in quo esset absurdum, nego sequelam; secundum denominationè à subiecto, cui uniretur, & secundum conceptum accidentalem, quod non est absurdum, concedo sequelam: numquid enim æquè gratia est proportionata (& sic de aliis) ut denominativè & accidentaliter dicatur animata propter unionem ad animā, ac materia est proportionata ut denominativè & accidentaliter dicatur animata animā rationali propter unionem ad animam rationalem? ita sanè; & ratio est, quia ubi est proportio ad unionem per modum actus & potentia, est proportio ad reciproca denominationè; quia formā uniri materiæ, & materiā uniri formæ, sunt simul naturà; ita autè uniri, est denominare & denominari; vel assignetur mihi ratio cur tūc sit proportio ad denominare subiectū, & non ad denominari à subiecto, sive, ne ludas in verbo, cur subiectū denominationis seu informationis, nō sit simul naturà forma denominans seu informans formā à qua denominatur seu informatur; quandoquidè propter unionè præcisè per modum actus & potentia, & subiectum sit denominationis seu informationis subiectum, & forma sit forma illud denominans seu informans: scio quidem P. Compt. hic Disp. 4^a. Sect. 2^a. respondere istius nullā esse rationè à priori; à posteriori verò optimā tradi à signo, quod id semper contingere videamus; sed præterquā quòd nos pro opposito rationè quasi à priori dederimus, & falsū sit nos videre aliud contingere, præmissa convincūt id nunquam contingere, ad quæ nil respondet.

xliv. Instabis 1^o, sic determinari non poterit, quænam erunt compositiones per modum actus & potentia, quia quilibet actus erit potentia, & quilibet potentia erit actus; sed hoc est absurdum, ergo, &c.

xlv. Resp. negando assumptum, quia illæ erunt

com-

compositiones ex actu & potentia, in quibus unum se habebit ut denominatum, aliud ut forma denominans, quod totum in nostra Resol. & ad præcedens argumentum solutione, remanet; & solum ex illa sequitur in qualibet compositione per modum actus & potentia, uno respectu denominatum sive potentiam fore formam denominantem sive actum; & alio respectu formam denominantem sive actum fore denominatum sive potentiam; quod putamus omnino necessarium: quando tamen petitur simpliciter potentia, adferri debet illud, quod ex natura sua est subiectum sustentationis; quando forma, id quod est actus, & ex natura sua non est subiectum sustentationis illius, cuius est actus; ut sic vitetur confusio terminorum.

XLVI. Instabis 2^o, saltem sequeretur ubi esse substantiam; sed hoc est absurdum, ergo, &c. Probat sequela, quia sicut ubi substantia substantiam denominat ubi, ita ab illa denominatur substantia, quod est proprium substantia ex probatis in Logica Tract. 5^o. Disp. 1^a. ergo, &c.

XLVII. Resp. negando sequelam, quia illud tantum est substantia quod ex genere suo exigit denominari substantia; sive quod in genere entis in quo reponitur, est ut quo, vel ut quod substantia, quod accidendi non convenit, ut ibidem monstratum est.

XLVIII. Objicies 3^o, ex Aristotele lib. 1^o. Phys. materia est pura potentia; ergo non est actus respectu formæ ut potentia sive subiecti.

XLIX. Resp. negando consequentiam; quia Aristoteles, per hoc, quod dicat materiam primam esse puram potentiam, solum vult illam esse Physicè simplicem, & incompositam ex ulteriori materia & forma, ne detur processus in infinitum in materia, qui alioqui daretur, ut constat ex dictis Resol. 2^a, unde solum vult materiam primam esse puram potentiam sustentationis; id est, ita alia sustentare, ut ab alio subiecto non sustentetur, aut formam, quæ ab alio subiecto sustentetur, in suo conceptu essentiali includat; alioqui non ipsa, sed subiectum ipsius formæ simplex & incompositum esset materia prima; ut consideranti patebit: non vult autem Aristoteles illam esse puram potentiam informationis, id est, ita informari, ut aliud non informet; quia ipsius scopus est adferre primum subiectum sustentationis, ut manifestè constat, tum ex Textu, tum ex definitione materia primæ, quam attulit; non verò informationis.

L. Objicies 4^o, forma est Principium Corporis Naturalis; ergo materia non est forma informans formam à qua informatur: probatur consequentia, quia sic Principia ex se invicem fierent; siquidem forma fieret ex materia in genere causæ formalis, à qua materia etiã fit in genere causæ formalis, ergo, &c.

LI. Resp. negando consequentiam; ad ejus probationem, nego assumptum; ad cuius etiam probationem distinguo assumptum, fierent ex materia in genere causæ formalis, tamquam ex proprio genere principiandi, nego assumptum, tamquam ex genere principiandi communi omnibus subiectis & formis, concedo assumptum; sed hoc non impedit rationem Principii, quia alioqui, cum id omne Principium inseparabiliter concomitetur, sola forma esset Principium, ut consideranti patebit.

D V B I V M I I I.

An, & quo sensu, Materia 1^a sit pura potentia,

LII. **M**ateria 1^a est puram potentiam receptivissimum est inier Thomistas, aliofque Philosophos; sed de sensu, quo id ipsi compe-

tit, multum controvertitur: quare pro illius Resol.

LIII. Suppono 1^o. potentiam à Philosophis triplicem distingui; Activam scilicet, Subjectivam & Objectivam; lingulisq; actum aliquem in particulari esse oppositum: Activa autem est virtus producendi effectum; actus huic potentia oppositus est actio, sive actus causativus: Passiva sive Subjectiva, aut Receptiva est capacitas, quæ res habet, ut sit subiectum recipiens aliquam formam; actus huic potentia oppositus est forma, sive actus formalis: Objectiva est possibilitas rei, sive ejus ad existendum non repugnantia; actus huic potentia oppositus est existentia, sive actus entitativus.

LIV. Suppono 2^o. puram potentiam esse, quæ sic est potentia, ut nullo modo actum sibi oppositum includat, prout solet includi in potentiis non puris: unde potentia purè Activa est, quæ nec est, nec includit actionem: purè Passiva, quæ nec est, nec includit formam informantem: purè Objectiva, quæ propriam existentiam non habet.

LV. Suppono 3^o. puram potentiam passivam esse duplicem; sustentationis scilicet, & informationis; potentia pura passiva sustentationis est, quæ nec est, nec includit in suo conceptu formali formam sustentatam in alio tamquam subiecto recipiente: pura passiva verò informationis est, quæ nec est, nec includit in suo conceptu formali formam informantem aliud, tamquam subiectum denominationis. His suppositis, sit

R E S O L U T I O I.

LVI. **D**ico 1^o, Materia prima est pura potentia passiva sustentationis. Ita D. Thom. 1. p. q. 66. art. 1^o, & celebres Thomistæ, Capreolus, Ferrar. Cajet. Soncin. Sotus, PP. Nostri Compl. Ioan. à S. Thom. & à Societate Suarez, Comimb. & alii communiter, quibus additipulatur P. N. Bacho Quodlib. lib. 2^o. q. 9. art. 2^o. §. 2^o.

Probat Resolutio; quia illud ut minimum vult Aristoteles, cum hic materiam primam appellat purum subiectum, puram potentiam passivam, &c. ergo, &c.

LVII. Confir. materia ita sustentat alia, ut nec sit, nec includat formam ab alio tamquam subiecto sustentationis sustentatam; sed hoc est esse puram potentiam passivam sustentationis, ergo, &c. minor patet à definitione; probatur major; quia alioqui, ut sæpe dictum est, sequeretur processus in infinitum: vel enim illud subiectum, in quo ipsa, vel forma, quam includeret, sustentaretur, esset, vel includeret formam ab alio tamquam subiecto sustentationis sustentatam, vel non? si primum, idem quaeretur de hoc subiecto, & sic in infinitum: si secundum, ergo illud erit materia prima, & pura potentia passiva sustentationis. Hic tamen (nota) supponitur substantiam non esse basim, de qua infra Disp. 4. de Substantia.

R E S O L U T I O II.

LVIII. **D**ico 2^o, Materia prima non est pura potentia passiva informationis. Hæc Resolutio sequitur ex Resol. 3^a Dubii præcedentis; quæ licet nullius sit, (quem sciam) mihi tamen valde probabilis est.

Probat, quia Materia prima, ita est subiectum sive potentia passiva informationis, ut simul natura sit actus, & forma informans formatam à qua informatur, ut constat ex Dubio præcedenti, ergo, &c.

LIX. Confirmatur, esse materietatum est esse actuum, vel informatum à materia; sed formæ plurimæ sunt materietata; imò P. Hurtadus hic expressè dicit albedinem per unionem ad parietem esse parietatam;